

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

KARO PRIEVLĖS ADMINISTRAVIMAS

2004-08-31 Nr. 2040-10 -7
Vilnius

SANTRAUKA

Atliktame veiklos audite buvo vertinamas karo prievolės administravimas aštuoniolikoje savivaldybių ir Karo prievolės administravimo tarnyboje prie KAM. Analizuotas skirtų išteklių panaudojimo efektyvumas administruojant šaukiamuosius karo prievolinkus. Karo prievolės administravimo valstybinės funkcijos (perduotos savivaldybėms) vykdymui savivaldybėms skiriama valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija. Audituose savivaldybėse nustatyta, kad tik 61,3 proc. specialiosios dotacijos lėšų naudojama pagal tikslinę paskirtį, o likusi dalis kitoms savivaldybių išlaidoms apmokėti. Savivaldybėse tikslinės dotacijos suma, tenkanti vienam atrinktam į tarnybą šauktiniui vidutiniškai yra 35 proc. didesnė, nei faktinės administravimo sąnaudos. Audituojant nustatytas maistpinigių kartu su dienpinigiais mokėjimas šauktiniams, kai jie ambulatoriškai tiriami sveikatos priežiūros įstaigose, rodo netaupų išteklių naudojimą administruojant karo prievolę. Analizuojant vykdomas administravimo funkcijas nustatyta, kad dėl nepakankamo teisinio reglamentavimo iš dalies dubliuojamos savivaldybių ir Karo prievolės administravimo tarnybos regioninių centrų teritorinių skyrių funkcijos, dėl to yra rizika, kad valstybės lėšos naudojamos nepakankamai efektyviai. Atskirose savivaldybėse nepaskirti prievolės administravimą vykdantys tarnautojai, o pusė paskirtų darbuotojų vykdo su karo prievole nesusijusias užduotis. Atskirais atvejais savivaldybėse nevykdoma šauktinių apskaita bei jų iškvietimas į savivaldybių atrankos komisijas.

Ataskaitoje pateiktose rekomendacijose siūloma tiksliai reglamentuoti administravimo funkcijas tarp tarnybos padalinių ir savivaldybių bei spręsti tikslinių dotacijų panaudojimo savivaldybėse problemas.

IŽANGA

Šiuo metu Lietuvoje kariuomenė formuojama iš profesinės karo tarnybos karių ir šauktinių, kurie atlieka karo prievolę. Karo prievolės vykdymo administravimas – valstybės funkcija. Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, tvarkyti karo prievolės klausimus buvo pavesta komendantūroms, vėliau – Krašto apsaugos savanorių pajėgoms. 1999 m. nuspręsta karo prievolės administravimo sistemą reformuoti, paskirstant jos funkcijas savivaldai ir Karo prievolės administravimo tarnybai prie KAM (toliau tekste – KPAT). Dvidešimtyje valstybinių funkcijų (perduotų savivaldybėms) tarpe yra karo prievolės įstatymu priskirto savivaldybių dalyvavimo atrenkant šauktinius į karo tarnybą ir mobilizacijos rezervo rengimo savivaldybėms priskirtų valstybinių mobilizacinių užduočių vykdymas. Valstybė kasmet skirdama savivaldybėms tikslines dotacijas šios funkcijos vykdymui, tikisi kad bus užtikrintas Karo prievolės įstatymo vykdymas. Tarpžinybinė komisija 2002 m. atlikusi šių lėšų panaudojimo tikrinimą kai kuriose savivaldybėse atskirais atvejais nustatė neracionalų lėšų naudojimą (patalpų remontui, automobilių įsigijimui ir t.t.). Be to, žiniasklaidoje pasirodžiusios publikacijos apie šauktinių atrankos problemas, paskatino atlikti karo prievolės administravimo funkcijos auditą.

AUDITO PROCESAS

Vykdamas Lietuvos valstybės kontrolės 2004-08-30 pavedimą Nr. 2040-10 veiklos audito 4-tojo departamento vyriausiasis valstybinis auditorius J. Maliejus ir vyresnioji valstybinė auditorė A. Juzėnienė atliko veiklos auditą KPAT ir pagal papildomus pavedimus aštuoniolikoje savivaldybių (1 priedas). Atliekant atskirus audito darbus, audito procese dalyvavo departamento Vyriausiasis specialistas I. Dobilas bei valstybinė auditorė I. Sabonytė.

Audito objektas – Karo prievolės administravimas.

Įvertinus išteklių skyrimo ir naudojimo ataskaitinius laikotarpius bei karo prievolės administravimo reformos užbaigimą 2003m., auditavimo laikotarpis apribojamas 2003 metais. Analizuojant karo prievolės administravimo veiklos aplinką, audito metu naudoti 2002 – 2004 m. duomenys.

Audito tikslas – Karo prievolės administravimo funkcijų vykdymui skirtų išteklių panaudojimo vertinimas savivaldybėse ir Karo prievolės administravimo tarnyboje.

Audito metu neanalizuojamas karo prievolės administravimas tvarkant rezervo karių apskaitą, kadangi jį atlieka tik Karo prievolės administravimo tarnyba. KPAT administravimui skirti ištekliai vertinami tik vienos funkcijos vykdymui.

Audito tikslui pasiekti numatyta užduotis:

Nustatyti ar efektyviai naudojami karo prievolės administravimui skirti ištekliai savivaldybėse ir Karo prievolės administravimo tarnyboje prie KAM.

Šios užduoties vykdymui audito grupė išankstinio audito metu suformulavo auditavimo klausimus, pagal kuriuos buvo renkami duomenys ir įrodymai atliekant veiklos auditą.

Audito metu naudoti sekantys duomenų rinkimo metodai:

- Dokumentinis(rašytinių dokumentų nagrinėjimas)
- Apklausos (pokalbiai, klausimynai)

Karo prievolės administravimo veiksmų bei jų koordinavimo vertinimui atlikta apklausa ir surengti pokalbiai su darbuotojais bei teritorinių skyrių (toliau tekste - TS) atstovais visuose karo prievolės centruose (toliau tekste – KPC) . Paruoštą klausimyną užpildė 4 KPC viršininkai ir 47 (visų TS) atstovai. Išanalizavus pokalbiuose su KPC ir TS atstovais surinktą informaciją, sudarytas rizikingų karo prievolės administravimo požiūriu savivaldybių sąrašas. Išanalizavus šį sąrašą pagal reikšmingumo požymius atrinkta 18 savivaldybių išsamesniam tyrimui (1 priedas). Šiose savivaldybėse pagal paruoštus atskirus klausimynus apklausti administracijų direktoriai dėl tikslinių dotacijų lėšų panaudojimo, o administracijos tarnautojai atliekantys karo prievolės administravimą apie atliekamą darbą. Visose audituotose savivaldybėse atliktas karo prievolės administravimui skirtų išteklių panaudojimo tyrimas.

Surinktos informacijos analizavimui naudoti metodai:

- Loginės analizės(auditavimo klausimų formulavimui)
- Palyginamosios analizės (duomenų palyginimui)
- Santykinės analizės (reikšmingumo lygio nustatymui)
- Statistiniai (tyrimo rezultatų, požymių ir tendencijų vertinimui)

Karo prievolės administravimo vykdymas vertintas funkciniu aspektu. Išteklių naudojimas administravimo veikloje pagal santykinius rodiklius vertintas efektyvumo požiūriu.

Auditas pradėtas 2004-06-01, baigtas 2004-12-24. Auditas vykdytas dviem etapais:

1 etapas /2004-06-01 – 2004-07-09 / (išankstinis tyrimas)

2 etapas / 2004-08-30 – 2004-12-24 / (audito atlikimas)

VEIKLOS APLINKA

Lietuvoje karo prievolės administravimą vykdo vietos savivaldos institucijos ir Karo prievolės administravimo tarnyba prie Krašto apsaugos ministerijos. Nuo 2003 m. liepos mėnesio visoje Lietuvoje veikia naujoji karo prievolės administravimo sistema, kurios tikslas pagerinti karo prievolės administravimo kokybę. Administruojant karo prievolę vietos savivaldos institucijos atlieka pirminę šauktinių atranką ir visus duomenis pateikia karo prievolės centrams, kurie galutinai nustato šauktinių tinkamumą privalomajai tarnybai.

Karo prievolės apimtys savivaldybėse 2002 – 2004 m., asmenų skaičius			
Prievolės elementai	2002 m.	2003 m.	2004 m.
Ikišauktiniai	79 891	68 636	54 655
Šauktiniai	182 359	208 016	190 021
Šaukiamieji	262 250	276 652	244 676

KPAT svarbiausias uždavinys - įgyvendinti Lietuvos Respublikoje valstybės karo prievolės organizavimo ir administravimo politiką, koordinuoti, metodiškai vadovauti ir prižiūrėti valstybės bei savivaldybių institucijų veiklą užtikrinant Karo prievolės įstatymo vykdymą. Tarnyba tai pat nustato karo prievolinkų karinės įskaitos vykdymo tvarką, nagrinėja piliečių prašymus karo prievolės klausimais ir atlieka kitas įstatuose numatytas funkcijas.

Regioniniai karo prievolės centrai įsteigti keturiuose šalies miestuose – Kaune, Klaipėdoje, Panevėžyje ir Vilniuje, kuriuose dirba 95 darbuotojai. Centrai sudaro ir tvarko regiono karo prievolinkų karinės įskaitos, aktyviojo rezervo karių bei personalo mobilizacinio rezervo duomenų kompiuterinę bazę ir ją administruoja. Kiekvieno centro administruojamoje teritorijoje suformuoti teritoriniai karo prievolės centro skyriai. Lietuvoje veikia 47 teritoriniai karo prievolės centrų skyriai, kuriuose dirba 167 darbuotojai.

Kiekvienais metais Krašto apsaugos ministerija Karo prievolės tarnybai nurodo, kiek jaunuolių pakviesti į privalomąją tarnybą.

Pašauktų į karo tarnybą skaičius		
2002 m.	2003 m.	2004 m.
4344	4411	4085

Tarnybos valdyboje ir administracijoje dirba 26 darbuotojai. Pažymėtina, kad 2003 m. tarnybos 289 darbuotojų tarpe 197 (68 %) profesinės karo tarnybos kariškiai. Tarnybos viršininkas pagal nuostatų 15 punktą, tvarko finansinius išteklius ir kontroliuoja kaip jie panaudojami veikloje.

Karo prievolės administravimo tarnybos ištekliai			
Elementai	2002 m.	2003 m.	2004 m.
Paprastosios išlaidos, Lt	8 657 800	11 437 100	13 325 000
t.s. darbo užmokestis, Lt	5 768 100	7 655 100	8 536 100
Nepaprastosios išlaidos, Lt	24 600	31 500	-
Bendras finansavimas, Lt	8 682 400	11 468 600	13 325 000
Darbuotojų etatų skaičius	231	289	288

Lėšų poreikio paskaičiavimus karo prievolės funkcijos (perduotos savivaldybėms) vykdymui 2003 m., Krašto apsaugos ministerijos pavedimu, atliko KPAT, vadovaujantis LR finansų ministro 2001-04-12 įsakymu Nr.101 patvirtintomis LR valstybės biudžeto lėšų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms vykdyti laikinosiomis rekomendacijomis pagal statistinį ikišauktinių ir šauktinių skaičių¹.

Statistinis ikišauktinių ir šauktinių skaičius		
2002 m. (05-01 būklei)	2003 m. (05-01 būklei)	2004 m. (05-01 būklei)
260 257	272 336	267 569

Pagal šį skaičių tai pat nustatoma kiekvienai savivaldybei etatinių darbuotojų skaičius, kuriems privalu įgyvendinti karo prievolės įstatymą. LR Finansų ministerija pagal šiuos skaičiavimus

¹ Metodika buvo pakeista Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. 1K-268 „Dėl valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti lėšų apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“.

numato valstybės biudžeto tikslines dotacijas savivaldybėms, kurios skiriamos patvirtinus valstybės biudžetą LR Seime.

Rodikliai	2002 m.	2003 m.	2004 m.
Funkcijos vykdymui nustatytas etatų skaičius savivaldybėse	62,5	63,5	68,5
Skirtos tikslinės dotacijos savivaldybėms Karo prievolės administravimui, Lt	3 132 000	2 869 700	3 892 700

Valstybės mobilizacijos planų rengimo procesas savivaldybėse pradėtas tik 2004 m., Lietuvos Respublikos Seimui patvirtinus papildomus asignavimus mobilizacijos užduočių vykdymui.

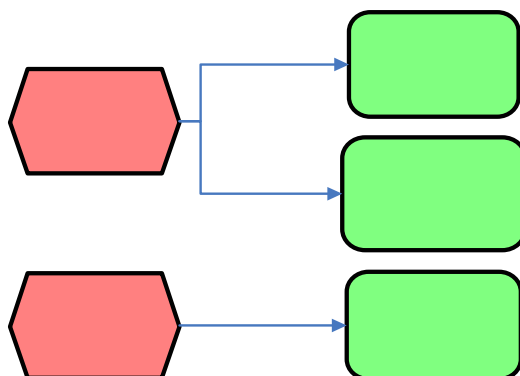
AUDITO REZULTATAI

Karo prievolės užtikrinimas Lietuvoje vykdomas teisinėmis ir administracinėmis priemonėmis. Šias priemones sąlygoja veikianti teisinė bazė, paskirstanti atliekamas funkcijas tarp vykdytojų ir reglamentuojanti jų veiksmus.

KARO PRIEVLĖS ADMINISTRAVIMO FUNKCIJŲ PASKIRSTYMAS

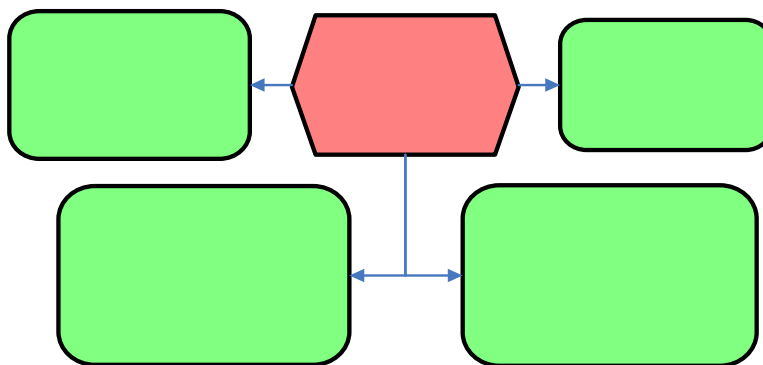
Lietuvos Respublikos Konstitucijos 139 str. 2 d. skelbia, kad „Įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos Respublikos piliečiai privalo atlikti karo ar alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą“, o to paties straipsnio trečia dalis nurodo, kad „krašto apsaugos organizavimą nustato įstatymai“. Lietuvos piliečių karo prievolės atlikimo bei jos užtikrinimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos karo prievolės įstatymas (1996 m. spalio 22 d. įstatymas Nr. I-1593).

Lietuvos Respublikos karo prievolės įstatymas subjektais, tiesiogiai administruojančiais karo prievolę įvardija vietos savivaldos institucijas bei Karo prievolės administravimo tarnybą prie Krašto apsaugos ministerijos (Lietuvos Respublikos karo prievolės įstatymo 15² str. 1 d.).

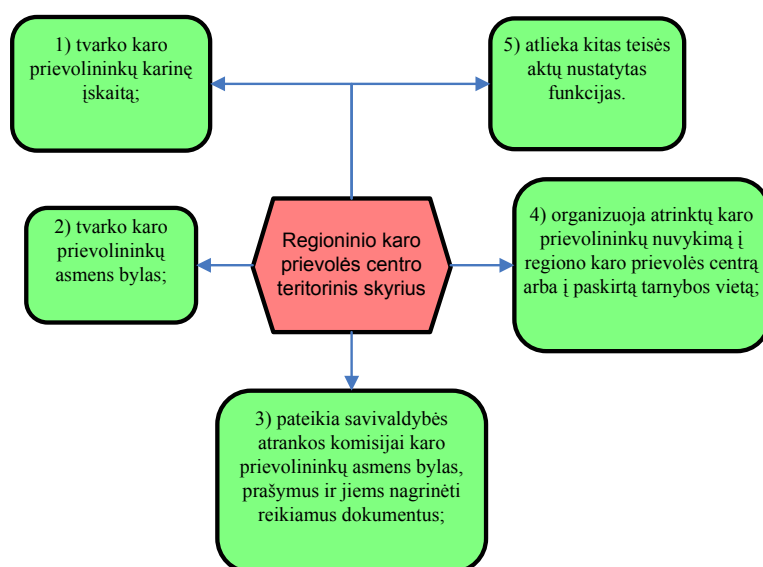
1 pav. Karo prievolės administravime dalyvaujantys subjektai

Vietos savivaldos institucijų funkcijos administruojant karo prievolės I – ają pakopą reglamentuotos Lietuvos Respublikos karo prievolės įstatymo 15⁴, 15⁵, 15⁶ str. Vietos savivaldos institucijos administruojamoje teritorijoje atlieka jaunuolių registraciją bei preliminarią atranką.

2 pav. Vietos savivaldos institucijos funkcijos administruojant karo prievolę

Pirmojoje karo prievolės administravimo pakopoje dalyvauja ir Karo prievolės administravimo tarnybos regioninių centrų teritoriniai skyriai, kurių funkcijos analizuojamos 3 pav.

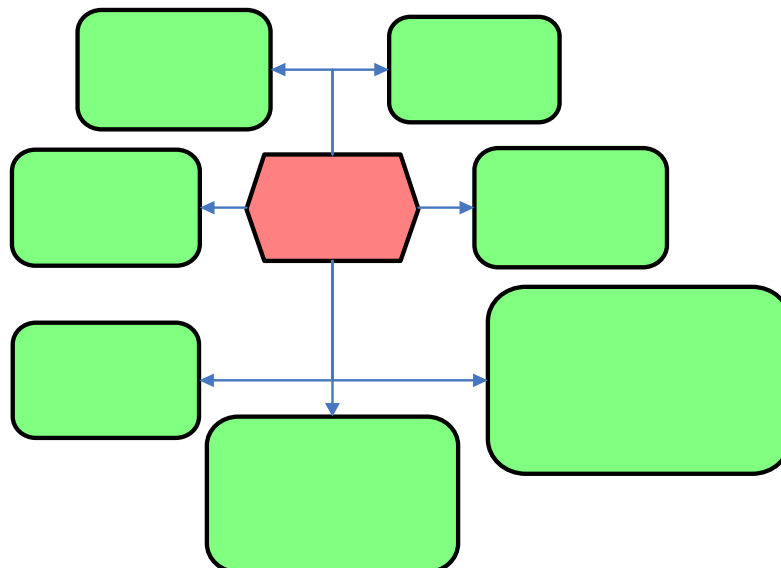

3 pav. Regioninio karo prievolės centro teritorinio skyriaus funkcijos.

Karo prievolės administravimo tarnybos Regioninių karo prievolės centrų viršinių įsakymais patvirtinti konkrečių teritorinių karo prievolės administravimo tarnybos skyrių nuostatai, kuriuose formuluojami teritorinių skyrių uždaviniai.

Pvz. Teritorinio Kauno skyriaus nuostatuose nurodoma, kad Kauno teritorinio skyriaus uždavinys - užtikrinti karo prievolės įgyvendinimą Kauno miesto ir rajono savivaldybių teritorijoje.

Vyriausybė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos karo prievolės įstatymo 15⁶ straipsnio 5 dalimi, 2001-05-21 nutarimu Nr. 590 „Dėl Savivaldybės administracijos tarnautojo karo prievolei administruoti pavyzdinių nuostatų patvirtinimo“, patvirtino Savivaldybės administracijos tarnautojo karo prievolei administruoti pavyzdinius nuostatus, reglamentuojančius jo funkcijas.

4 pav. Savivaldybės tarnautojo funkcijos administruojant karo prievolę

Audito metu nustatyta, kad nėra vieningos praktikos atskirose savivaldybėse nustatant savivaldybės administracijos tarnautojo karo prievolei administruoti pareigų lygį ir kategoriją.

Pvz. 1. Šilalės savivaldybės administracijos tarnautojui nustatyta B lygio 7 kategorija.

2. Šiaulių rajono savivaldybės administracijos tarnautojui nustatyta A lygio 10 kategorija.

Be to, formuluojami skirtingi reikalavimai šias pareigas užimantiems asmenims.

Pvz. 1. Šilalės rajono savivaldybės administracijos vyriausiajam specialistui, administruojančiam karo prievolę savivaldybės teritorijoje keliamas reikalavimas turėti aukštesnįjį buhalterinį išsilavinimą;

2. Šalčininkų rajono savivaldybės tarnautojui, administruojančiam karo prievolę keliamas reikalavimas turėti ne mažesnę kaip 2 metų darbo stažą, aukštesnįjį išsilavinimą bei leidimą dirbti su konfidencialia informacija.

Audito metu nustatyta, kad pusė (50 %) savivaldybės administracijos tarnautojų, atsakingų už karo prievolės administravimą, vykdo su karo prievole nesusijusias papildomas savivaldybės administracijos užduotis (2 priedas).

Aukščiau nurodytos teisinio reglamentavimo skirtybės, nustatant reikalavimus bei funkcijas administracijos tarnautojui karo prievolei administruoti kelia riziką, kad Lietuvos Respublikos karo prievolės įstatyme suformuluotos funkcijos atskirose savivaldybėse nebus tinkamai įgyvendintos, o lėšos, skirtos karo prievolės administravimui nebus naudojamos ekonomiškai.

Analizuojant Lietuvos Respublikos karo prievolės įstatymą pastebėta, kad karo prievolės administravimo pirmojoje pakopoje yra funkcijų dubliavimasis tarp Karo prievolės administravimo tarnybos teritorinių skyrių ir savivaldos institucijų.

Pvz. 1. Vietos savivaldos institucijos organizuoja vengiančių įsirašyti į karinę įskaitą, vengiančių sveikatos tikrinimo ikišaukstinio amžiaus jaunuolių ir šauktinių paiešką bei jų patraukimą administracinėn ar baudžiamojon atsakomybėn, o teritorinis skyrius rengia ir

pateikia policijos komisariatui reikiamus dokumentus dėl karo prievolininkų, vengiančių karinės įskaitos, paieškos bei atvesdinimo bei rengia reikiamus dokumentus dėl baudžiamosios atsakomybės taikymo karo prievolininkams, vengiantiems karinės įskaitos, tarnybos, mokymo ar pratybų ir perduoda juos teisėsaugos organams.

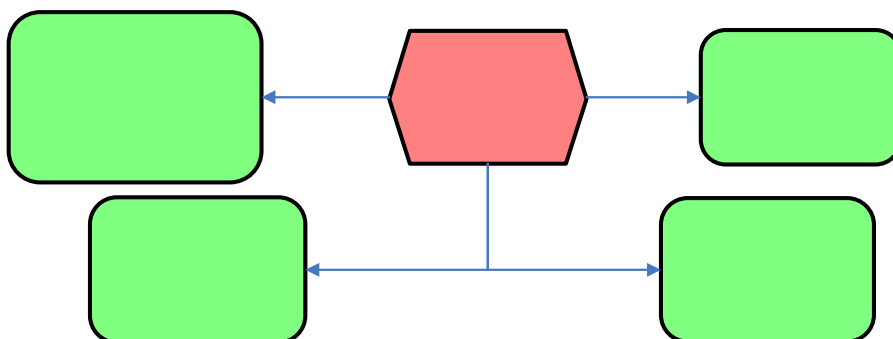
Manome, kad teisės aktuose nėra tiksliai reglamentuota, kaip savivaldybės tarnautojas organizuoja asmenų, vengiančių sveikatos patikrinimo paiešką ir kaip organizuoja jų patraukimą administracinėn bei baudžiamojoj atsakomybėn.

Analizuojant savivaldybių administracijos tarnautojų apklausos rezultatus (2 priedas), nustatyta, kad nėra vieningos praktikos kviečiant į savivaldybės atrankos komisijos posėdžius karo prievolininkus:

- 75 procentai respondentų teigia, kad į atrankos komisijos posėdžius šaukinius kviečia savivaldybės karo prievolės administravimo tarnautojas;
- 25 procentai respondentų nurodo, kad į atrankos komisijos posėdžius kviečia teritorinio skyriaus darbuotojai.

Atlikus savivaldybių administracijos tarnautojų bei teritorinių skyrių apklausos rezultatų palyginamąją analizę, nustatyta, kad nesant vieningos praktikos vykdytojų funkcijos dalinai dubliuojamos (3 priedas). Formuojant šaukiamųjų asmens bylas - (85 proc. teritorinių skyrių bei 22,2 proc. savivaldybių pažymėjo, kad formuoja bylas). Išsiunčiant šaukimus šauktiniams - (91 proc. TS bei 10 proc. savivaldybių pažymėjo, kad jos siunčia šaukimus).

Pirminę šauktinių atranką vykdo savivaldybės atrankos komisija, kurios darbo reglamentą mero siūlymu tvirtina savivaldybės taryba. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos karo prievolės įstatymo 15⁶ straipsnio 5 dalimi, 2001 m. gegužės 18 d. nutarimu Nr. 583 „Dėl Savivaldybės karo prievolininkų atrankos komisijos pavyzdinio darbo reglamento patvirtinimo“ patvirtino savivaldybės karo prievolininkų atrankos komisijos pavyzdinį darbo reglamentą, nustatantį tipines jos funkcijas.

5 pav. Savivaldybės atrankos komisijos funkcijos

Audito metu nustatyta, kad nėra vieningos praktikos dėl karo prievolininkų kvietimo formos į savivaldybės atrankos komisijos posėdžius (2 priedas):

- 37,8 proc. respondentų teigia, kad karo prievolininkai kviečiami registruotu laišku;

- 16,2 proc. teigia, kad karo prievolinkai kviečiami paprastu laišku;
- 29,7 proc. nurodo, kad karo prievolinkai kviečiami asmeniškai įteikiant šaukimą;
- 10,8 proc. nurodo, kad prievolinkai kviečiami publikuojant skelbimą vietinėje spaudoje.

KPAT vadovybės nuomone, šauktinių kvietimo į atrankos komisijos posėdžius būda apsprendžia savivaldybės specifika, bet kokia praktika, kuri padeda tinkamai atlikti funkcijas yra priimtina.

Audito metu nustatyta, kad nepaisant administravimo funkcijų paskirstymo, į savivaldybės atrankos komisiją šauktinius kviečia kitos institucijos (Karo prievolės administravimo tarnybos) pareigūnas, kvietimą įformindamas Krašto apsaugos ministro įsakymu patvirtintu šaukimo lapeliu, pažymėtu Karo prievolės centro antspaudu.

Karo prievolės administravimą regione vykdo Administravimo tarnybos regioniniai karo prievolės centrai, kurių veiklos teritoriją nustato krašto apsaugos ministras (Lietuvos Respublikos karo prievolės įstatymo 15¹¹ str.). Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos ministras 2001-12-03 įsakymu Nr. 1593 patvirtino Karo prievolės administravimo tarnybos prie Krašto apsaugos ministerijos nuostatus. Vėliau, atitinkamais Karo prievolės administravimo tarnybos viršininko įsakymais buvo patvirtinti atskirų regioninių centrų nuostatai.

Išanalizavus KPAT ir jos padalinių nuostatus nustatyta, kad KPAT ir KPC nuostatuose neįvardinami veiklos tikslai.

Manome, kad nepakankamai tikslus karo prievolės administravimo funkcijų reglamentavimas didina riziką, kad šių funkcijų atlikimui skirti išteklių gali būti naudojami neekonomiškai.

KARO PRIEVLĖS VYKDYMO UŽTIKRINIMAS

Konstitucijoje suformuluota Lietuvos Respublikos piliečio pareiga atlikti tikrąją karo arba alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą ir pasirengti ginti valstybę nuo agresijos, yra užtikrinama administracinėmis teisinėmis bei baudžiamosiomis teisinėmis priemonėmis. Statistiniai duomenys rodo, kad dalis piliečių vengia atlikti karo prievolę.

Pvz. Į Kauno KPC 2003 m. neatvyko 6 000 nukreiptų šauktinių, esančių karinėje įskaitoje;

Į Vilniaus KPC 2003 m. neatvyko 10 341 nukreiptų šauktinių, esančių karinėje įskaitoje.

Už vengimą atlikti karo prievolę 2003 m. patraukta administracinė atsakomybė - 539 asmenys, baudžiamojon atsakomybėn 73 asmenys. Praktika rodo, kad atsakomybėn galima patraukti tik tuos vengiančius prievolės asmenis, kuriuos pavyksta surasti.

Pvz. 2003 m. KPAT perduota policijos paieškai – 2 434 piliečiai.

Auditorių nuomone taikomos administracinės teisinės bei baudžiamosios teisinės priemonės nepakankamai užtikrina privalomą karo prievolės atlikimą. Manome, kad piliečius laisva valia atlikti konstitucinę pareigą - karo prievolę skatintų valstybės mastu sukurta motyvacinė sistema, kas sudarytų sąlygas racionaliau naudoti karo prievolės administravimui skirtas lėšas.

Karo prievolės vykdymo administravimą atlieka savivaldybės ir KPAT padaliniai. Numatytų funkcijų vykdymo užtikrinimui valstybė kasmet skiria finansinius išteklius. Be to jaunuolių šaukiamų į privalomąją pradinę karo tarnybą (PPKT) sveikatos būklės patikrinimą atlieka ir organizuoja Lietuvos kariuomenės Karo medicinos tarnyba (KMT), naudodama tam skirtus asignavimus. 2003 m. Valstybės skirti finansiniai ištekliai pagal asignavimų valdytojus pasiskirstė sekančiai:

Valstybės išlaidos karo prievolei užtikrinti		
Asignavimų valdytojai	Panaudotos lėšos, Lt	% nuo visumos
Savivaldybės	2 868 700	17,4
KPAT prie KAM	11 468 600	69,6
LK Karo medicinos tarnyba	2 136 981	13
Viso :	16 474 281	100

Pažymėtina, kad Karo medicinos tarnyboje 2003 m. 41,3 proc. išlaidų skirta apmokėti sveikatos būklės ištyrimui specializuotose gydymo įstaigose ($((875081+7\ 501)/2136981)*100 = 41,3$).

Pvz. Klaipėdos regione 2003 m. skundžiantis įvairiais sveikatos sutrikimais paguldyta ištyrimui į civilines stacionarines asmens sveikatos priežiūros įstaigas 702 šauktiniai (tame tarpe 431 į stacionarines psichiatrijos asmens sveikatos priežiūros įstaigas). Už šių jaunuolių ištyrimą (1 966 lovadienių) Karo medicinos tarnyba Ligonių kasoms sumokėjo 499 970 Lt. Be to šiems šauktiniais pagal Karo prievolės įstatymo nuostatas, Klaipėdos karo prievolės centras už gulėtas dienas stacionare mokėjo dienpinigius (po 12,5 Lt už dieną).

Kai šauktonių sveikata 2003 m. buvo papildomai tiriama ambulatoriškai civilinėse asmens sveikatos priežiūros įstaigose, jiems buvo mokami dienpinigiai ir maistpinigiai, kurių mokėjimą reglamentuoja 2000-11-24 Krašto apsaugos ministro įsakymu Nr. 1371 patvirtinta Šauktonių aprūpinimo tvarka.

2003 m. Panaudoti ištekliai šauktonių papildomam mediciniam ištyrimui				
Išlaidų rūšis	Žmonių skaičius	Dienos	Išlaidų suma, Lt	Pastaba
Apmokėjimas šauktonių ištyrimo civilinėse asmens sveikatos priežiūros įstaigose	1 195	4 742	875 081	Mokėta ligonių kasoms
Papildomas ištyrimas II ir III lygio asmens sveikatos priežiūros įstaigose	11	-	7 501	
Dienpinigiai	-	19 330	241 600	Išmokėta šauktoniams (395 800 Lt)
Maistpinigiai	-	12 850	154 200	

Maistpinigių ir dienpinigių apmokėjimas šauktoniams 2003 m. siekė 43,8 % jų sveikatos ištyrimo išlaidų. Manome, kad maistpinigių kartu su dienpinigiais mokėjimas šauktoniams, ambulatoriškai vykdant sveikatos būklės ištyrimus, parodo netaupų išteklių panaudojimą maistpinigių dydžiu.

KARO PRIEVLĖS ADMINISTRAVIMAS SAVIVALDYBĖSE

Audito metu buvo atliktas Lietuvos Respublikos karo prievolės įstatymu priskirto savivaldybių dalyvavimo atrenkant šauktinius į karo tarnybą vertinimas aštuoniolikoje atrinktų savivaldybių.

SAVIVALDYBIŲ DALYVAVIMAS ADMINISTRUOJANT KARO PRIEVLĖ

Vadovaujantis audituojamuoju laikotarpiu galiojusiu finansų ministro 2001-04-12 patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms vykdyti skaičiavimo laikinųjų rekomendacijų (toliau – Laikinosios rekomendacijos) 60 p. nuostata, visose savivaldybėse karo prievolei administruoti turėjo būti įsteigta 63,5 pareigybių (etatu). Tyrimo metu savivaldybėse nustatyta, kad ne visais atvejais įsteigtas numatytas pareigybių skaičius.

Pvz. 1. Vilniaus rajono savivaldybė įsteigė savivaldybės administracijos tarnautojo karo prievolei administruoti 1 pareigybę, kai tuo tarpu karo prievolės funkcijoms atlikti pagal savivaldybių grupes numatytos 2 pareigybės (etatai).

2. Joniškio rajono savivaldybė įsteigė 0,5 pareigybes, o turi būti 1 pareigybė (etatas).

3. Palangos miesto savivaldybė neįsteigė savivaldybės administracijos tarnautojo karo prievolei administruoti numatytos 0,5 pareigybes, o karo prievolės administravimo funkcijas pavedė atlikti Bendrojo skyriaus specialistei.

Laikinių rekomendacijų nuostatomis nesivadovauja 5,6 proc. audituotų savivaldybių.

Vyriausybės 2001-05-21 nutarimu Nr. 590 patvirtintų Savivaldybės administracijos tarnautojo karo prievolei administruoti pavyzdinių nuostatų (toliau – Pavyzdiniai nuostatai) 4 p. nustatyta, kad savivaldybės administracijos tarnautojas yra tiesiogiai pavaldus savivaldybės administratoriui (administracijos direktoriui). Nustatyta, kad 33,3 proc. audituotų savivaldybių pagal patvirtintą struktūrą tarnautojai karo prievolei administruoti yra tiesiogiai nepavaldūs administracijos direktoriui, o pavaldūs kitų struktūrinių padalinių vadovams.

Visose audituotose savivaldybėse patvirtinti administracijos tarnautojų karo prievolei administruoti pareigybės aprašymai. Tačiau daugeliu atvejų savivaldybės nesivadovavo Karo prievolės įstatymo 15⁵ str. nuostatomis bei Vyriausybės 2001-05-21 nutarimu Nr. 590 patvirtintų Pavyzdinių nuostatų reikalavimais ir tinkamai nenustatė savivaldybės administracijos tarnautojo karo prievolei administruoti pareigybės tikslo ir pagrindinių funkcijų.

Pvz. Klaipėdos miesto ir Širvintų rajono savivaldybėse administracijos tarnautojų pareigybės aprašymuose nėra nustatyta funkcija – kviesti šauktinius į atrankos komisijos posėdžius.

Audito metu nustatyta, kad 50 proc. savivaldybių administracijos tarnautojai vykdo su karo prievole nesusijusias užduotis.

Pvz. Šiaulių rajono savivaldybės vyriausiajam specialistui karo prievolei administruoti nuo 2001 m. pavestos savivaldybės gydytojo funkcijos, kurias atlieka iki šiol.

Karo prievolės įstatymo nustatyta, kad vietos savivaldos institucija tvarko savivaldybės teritorijoje gyvenančių ikišaukstinio amžiaus jaunuolių ir šauktinių apskaitą. Apklausos metu 5,6 proc. savivaldybių administracijos tarnautojų karo prievolei administruoti nurodė, kad jie neatlieka savivaldybės teritorijoje gyvenančių ikišaukstinio amžiaus jaunuolių ir šauktinių apskaitos. Audito metu Klaipėdos miesto savivaldybėje atlikus tarnautojų karo prievolei administruoti darbo vietos apžiūrą, nustatyta, kad viena darbo vieta nekompiuterizuota.

Pvz. Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos tarnautojas karo prievolei administruoti nurodė, kad savivaldybė neatlieka jos teritorijoje gyvenančių ikišaukstinio amžiaus jaunuolių ir šauktinių apskaitos, nes neturint kompiuterinės technikos dėl didelio darbo krūvio nėra fizinių galimybių šį darbą atlikti.

Tai rodo, kad savivaldybių administracijos tarnautojai neatlieka visų jiems karo prievolės įstatymu priskirtų funkcijų.

Savivaldybės karo prievolinkų atrankos komisijos (toliau – Atrankos komisija) atlieka pradinę šauktinių atranką ir preliminariai nustato tinkamumą privalomajai karo tarnybai. Karo prievolės įstatymo 15⁶ str. 1 d. ir Vyriausybės 2001-05-18 nutarimu Nr. 583 patvirtintas Savivaldybės karo prievolinkų atrankos komisijos pavyzdinis darbo reglamentas nustato Atrankos komisijos sudėties reikalavimus. Audito metu nustatyta, kad kai kuriose savivaldybėse tarybų sprendimais Atrankos komisijų sudėtys patvirtintos neatsižvelgiant į aukščiau minėtų teisės aktų reikalavimus. Pažymėtina, kad 16,7 proc. savivaldybių šauktinių atranka vykdoma be patvirtinto atrankos komisijos darbo reglamento.

Karo prievolės įstatymo 15⁵ str. 1 d. 5 p. ir Vyriausybės 2001-05-21 nutarimu Nr. 590 patvirtintuose Pavyzdiniuose nuostatuose reglamentuota savivaldybės administracijos tarnautojo viena iš funkcijų – kviesti šauktinius į Atrankos komisijos posėdžius. Tačiau apklausos duomenys rodo, kad į Atrankos komisijos posėdžius 75,0 proc. šauktinių pakvietė savivaldybės administracijos tarnautojai, o kitus 25,0 proc. – Administravimo tarnybos teritorinio skyriaus darbuotojai.

Pvz. Kauno, Kaišiadorių, Širvintų rajonų savivaldybių ir Kazlų Rūdos savivaldybės teritorijose gyvenantiems karo prievolinkams šaukimus siuntė ne šių savivaldybių administracijos tarnautojai karo prievolei administruoti, o Administravimo tarnybos teritorinių skyrių darbuotojai, naudodami Krašto apsaugos ministerijai skirtus asignavimus.

Taigi savivaldybės administracijos tarnautojai karo prievolei administruoti nevysiškai tinkamai atlieka jiems priskirtą funkciją – kviesti šauktinius į Atrankos komisijos posėdžius.

Apie tai, kaip savivaldybės administracijos tarnautojai karo prievolei administruoti atlieka vieną iš jiems priskirtų funkcijų – kviesti šauktinius į Atrankos komisijos posėdžius – atspindi

santykiniis rodiklis (savivaldybėse šauktiniams išsiųstų laiškų skaičius, tenkantis vienai Atrankos komisijoje nagrinėtai bylai).

Paskaičiuotos šio rodiklio reikšmės rodo, kad šauktinių pakvietimui į atrankos komisijos posėdžius naudojami ir kiti, nei šaukimo išsiuntimas registruotu laišku, būdai.

Šauktiniams išsiųstų laiškų skaičius, tenkantis vienai Atrankos komisijoje nagrinėtai bylai																			
Savivaldybės	Pakruojo rajono	Radviškio rajono	Šiaulių rajono	Joniškio rajono	Ignalinos rajono	Raseinių rajono	Vilkaviškio rajono	Kazlų Rūdos	Alytaus miesto	Kauno rajono	Kaišiadorių rajono	Palangos miesto	Klaipėdos miesto	Šilalės rajono	Širvintų rajono	Vilniaus rajono	Trakų rajono	Šalčininkų rajono	VIDURKIS
Laiškų skaičius	2,2	0,5	1,1	0,7	1,2	1,9	1,4	0	1,2	0	0	1,7	0,5	1,2	0,8	0,8	2,1	1,4	0,8

Atrankos komisijos atlieka pradinę šauktinių atranką ir preliminariai nustato tinkamumą privalomajai karo tarnybai. Audito metu nustatyta, kad Atrankos komisijose 86,1 proc. karo prievolinkų tinkamumas karinei tarnybai nustatomas individualiai bendraujant su karo prievolinku. Į Atrankos komisijos posėdžius nekviečiami karo prievolinkai, pateikę socialinės padėties, asmens sveikatos būklės bei kitus reikiamus duomenis. Šiems karo prievolinkams preliminariai nustatomas tinkamumas privalomajai karo tarnybai tik pagal pateiktus dokumentus.

Atrankos mastas savivaldybėse vertintas pagal faktinį šauktinių skaičių, tenkanti vienai Atrankos komisijoje nagrinėtai bylai.

Atsižvelgiant į tai, kad paskaičiuotos šio rodiklio reikšmės audituotose savivaldybėse svyruoja nuo 0,7 iki 4 šauktinių vienai nagrinėtai bylai., manome, kad dažniausiai yra atliekama tik dalinė šauktinių atranka (rodiklio reikšmės didesnės už vieneta).

Faktinis šauktinių skaičius, tenkantis vienai Atrankos komisijoje nagrinėtai bylai																		
Savivaldybės	Pakruojo rajono	Radviškio rajono	Šiaulių rajono	Joniškio rajono	Ignalinos rajono	Raseinių rajono	Vilkaviškio rajono	Kazlų Rūdos	Alytaus miesto	Kauno rajono	Kaišiadorių rajono	Palangos miesto	Klaipėdos miesto	Šilalės rajono	Širvintų rajono	Vilniaus rajono	Trakų rajono	Šalčininkų rajono
Šauktinių skaičius	*	2,1	2,8	*	1,3	4,0	2,4	3,1	*	*	1,4	1,6	2,0	0,7	6,9	*	*	*

*nėra duomenų

Karo prievolės įstatymo 15⁴ str. 1 d. nustatyta, kad vietos savivaldos institucija tvarko savivaldybės teritorijoje gyvenančių ikišauktinio amžiaus jaunuolių ir šauktinių apskaitą. Tačiau audito metu 7 savivaldybės nepateikė duomenų apie faktinį šauktinių skaičių. Taigi ne visos savivaldybės atlieka joms įstatymu priskirtas funkcijas.

TIKSLINIŲ DOTACIJŲ NAUDOJIMAS

Tikslinės dotacijos skyrimą valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti reglamentuoja Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos 1997-07-02 įstatymas Nr. VIII-

385 ir audituojamuoju laikotarpiu galiojusios finansų ministro 2001-04-12 įsakymu Nr. 101 patvirtintos Laikinosios rekomendacijos (nuo 2004-07-23 įsigaliojo finansų ministro 2004-07-15 patvirtinta valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti lėšų apskaičiavimo metodika). Ištekliai karo prievolės administravimo funkcijai atlikti savivaldybės teritorijoje skiriami atsižvelgiant į savivaldybių grupes, suskirstytas pagal statistinį ikišauktinio ir šauktinio amžiaus jaunuolių skaičių. Kadangi statistinis šauktonių skaičius skiriasi nuo faktinio šauktonių skaičiaus atskirose savivaldybėse, todėl manome, kad skaičiavimo tvarkoje nustatytas skaičiavimo kriterijus neleido tinkamai apskaičiuoti realaus lėšų poreikio. Todėl buvo rizika, kad karo prievolei administruoti savivaldybėms buvo patvirtinta dotacija, neatitinkanti realaus poreikio ir bus sąlygojamas netaupus valstybės biudžeto lėšų naudojimas.

Audito metu nustatyta, kad Pakruojo, Šiaulių, Šilalės ir Trakų rajonų savivaldybių tarybos savo sprendimais 2003 metų biudžeto išlaidų dalyje patvirtino savivaldybės administracijoms bendrą išlaidų sumą visoms valstybinėms funkcijoms atlikti, t. y. išlaidų atskirai nepatvirtino valstybinei funkcijai – dalyvavimui atrenkant šauktonius į karo tarnybą – atlikti, kaip to reikalavo galiojusio Biudžeto sandaros įstatymo 26 str. 4 d. 1 p. Kitose savivaldybėse perduotai valstybinei karo prievolės administravimo funkcijai atlikti konkrečią išlaidų sumą patvirtino savivaldybių tarybos. Savivaldybių taryboms patvirtinus bendrą išlaidų sumą, karo prievolės administravimo valstybinei funkcijai atlikti, išlaidas patvirtino savivaldybių administracijos direktoriai.

Pvz.1. Pakruojo ir Šiaulių rajonų savivaldybių administracijos direktoriai patikslino išlaidas valstybinei funkcijai – savivaldybės dalyvavimui atrenkant šauktonius į karo tarnybą – atlikti atitinkamai 15,2 ir 9,6 tūkst. Lt mažiau, negu buvo numatyta valstybės biudžeto tikslinė dotacija.

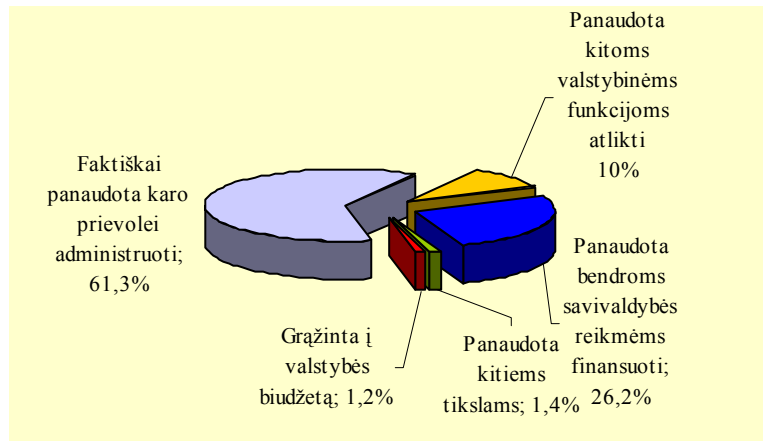
2. Trakų ir Šilalės rajonų savivaldybių administracijos direktoriai karo prievolei administruoti patvirtino atitinkamai 13,0 ir 3,3 tūkst. Lt daugiau lėšų šiai valstybinei funkcijai atlikti negu buvo skirta tikslinė dotacija(perskirstant numatytas kitų valstybinių funkcijų lėšas).

Kitų audituotų savivaldybių tarybos patvirtino išlaidas atskiroms valstybinėms funkcijoms, iš jų ir karo prievolei administruoti. Tačiau dar išteklių planavimo pradžioje tarybos nepaskirstė iš viso 140,7 tūkst. Lt (16,7 proc.) specialios tikslinės dotacijos valstybinei karo prievolės administravimo funkcijai atlikti. Metų pabaigoje tarybų sprendimais tikslinant 2003 m. biudžetus, tikslinės dotacijos karo prievolei administruoti audituotose savivaldybėse dar daugiau buvo sumažintos (227,3 tūkst. Lt arba 25,1 proc. nuo skirtos pradinės specialios tikslinės dotacijos sumos). Tai rodo, kad savivaldybėse buvo neracionaliai planuojamos išlaidos karo prievolei administruoti. Pažymėtina, kad savivaldybėse nėra bendros praktikos tvirtinant skirtus asignavimus valstybinėms funkcijoms atlikti.

Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 92 p. nurodyta, kad savivaldybių

biudžetų asignavimų pakeitimų tvarką (pirmiausia nustatant išskolinimų padengimą) nustato savivaldybių tarybos, vadovaudamosi Biudžeto sandaros įstatymo nuostatomis. Audito metu nustatyta, kad ne visose savivaldybėse yra nustatyta savivaldybių biudžetų asignavimų pakeitimų tvarka.

Vadovaujantis Laikinių rekomendacijų 59 p. nuostata, lėšos karo prievolės funkcijoms atlikti iš valstybės biudžeto skiriamos personalui išlaikyti bei administracinėms funkcijoms vykdyti.

6 pav. Tikslinių dotacijų naudojimas audituotose savivaldybėse.

Audito metu nustatyta, kad 2003 m. iš valstybės biudžeto tikslinės dotacijos valstybinėms funkcijoms – savivaldybių dalyvavimui atrenkant šauktinius į karo tarnybą ir dalyvavimui rengiantis mobilizacijai – atlikti pagal tikslinę paskirtį buvo panaudota tik 61,3 proc., o likusi dalis – kitoms savivaldybių išlaidoms apmokėti.

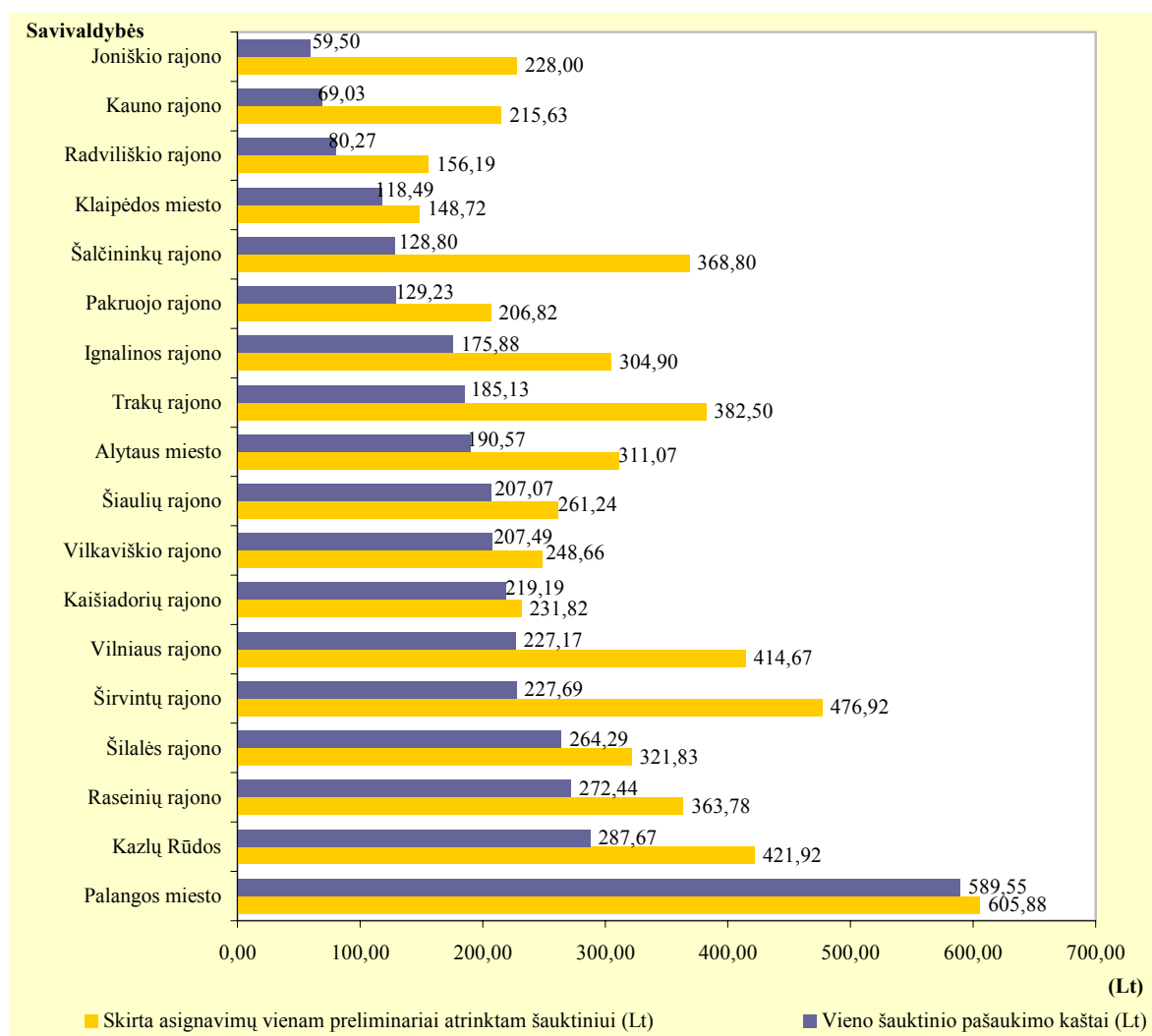

7 pav. Valstybės biudžeto tikslinės dotacijos panaudojimas 2003 m. atskirose savivaldybėse

Atlikus savivaldybėse 2003 m. specialios tikslinės dotacijos panaudojimo analizę, nustatyta, kad asignavimų valdytojai nevisus skirtus išteklius naudojo karo prievolei administruoti.

Analizės rezultatai rodo, kad trečdalyje audituotų savivaldybių ne pagal tikslinę paskirtį panaudota daugiau kaip pusė (52,3 – 80,0 proc.) karo prievolei administruoti skirtų lėšų.

Atlikus tikslinės dotacijos panaudojimo analizę savivaldybėse, nustatyta, kad 2003 m. vieno šauktinio preliminaros atrankos į karo tarnybą faktiniai kaštai savivaldybėse svyruoja nuo 69,03 Lt (Kauno rajono savivaldybėje) iki 589,55 Lt (Palangos miesto savivaldybėje). Faktinių kaštų vidurkis sudaro 202,19 Lt.

8 pav. Vieno šauktinio atrankai tenkantys asignavimai ir faktiniai kaštai

Tuo tarpu karo prievolei administruoti savivaldybėms skirti asignavimai, tenkantys vienam preliminariai atrinktam į karo tarnybą šauktiniui, vidutiniškai yra 35,8 proc. (112,77 Lt) didesni negu faktiniai kaštai. Jų dydis svyruoja nuo 148,72 Lt (Klaipėdos miesto savivaldybėje) iki 605,88 Lt (Palangos miesto savivaldybėje), vidurkis – 314,96 Lt (6 priedas).

Audituotos savivaldybės dalį (26,2 proc.) tikslinės dotacijos naudojo bendroms savivaldybių reikmėms finansuoti.

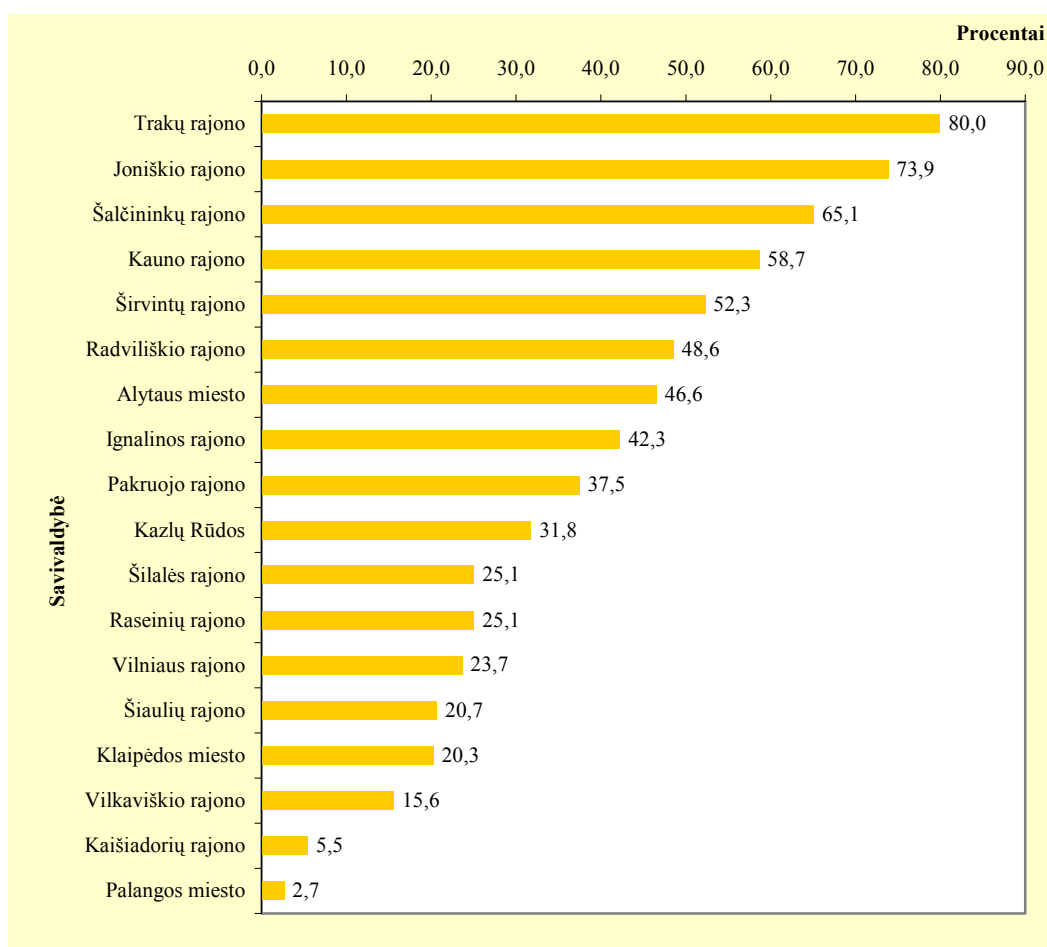
Pvz. Buvęs Trakų rajono savivaldybės administracijos direktorius 2003 m. iš karo prievolei administruoti dotacijos 25,0 tūkst. Lt paskyrė ilgalaikiam turtui įsigyti. Šių lėšų 20,2 tūkst. Lt buvo panaudota tarnybinio automobilio Mazda 626 išperkamaajai nuomai apmokėti, nors tarnybinis automobilis Mazda 626 priskirtas ne tarnautojui karo prievolei administruoti, o rajono merui ir Finansų skyriui. Administracija iš karo prievolei administruoti skirtų lėšų sumokėjo 16 545 Lt palūkanų ir delspinigių bei kitokių su karo prievole nesusijusių išlaidų.

Analizuojant nustatyta, kad dalis lėšų skirtų karo prievolei administruoti buvo naudojamos savivaldybėms priklausančio ilgalaikio materialiojo turto (patalpų) remontui.

Pvz. 1. Šilalės rajono savivaldybės administracija 11 471 Lt (25,1 proc.) karo prievolei administruoti skirtų valstybės biudžeto lėšų panaudojo ne pagal tikslinę paskirtį. Iš jų už beveik pusę lėšų buvo atliktas ilgalaikio materialiojo turto (patalpų) remontas, nors tokios išlaidos nebuvo patvirtintos.

2. Alytaus ir Joniškio rajonų savivaldybės patalpų remontui panaudojo atitinkamai 5 800Lt (7,6 proc.) ir 820 Lt (1,8 proc.) karo prievolei administruoti skirtų lėšų.

Tikslinės dotacijos naudojimo ne pagal paskirtį mastai atskirose savivaldybėse skirtingi.

4 pav. Dotacijos panaudojimo ne pagal tikslinę paskirtį mastas audituotose savivaldybėse.

Audito metu nustatyta, kad Šalčininkų rajono savivaldybės administracija 2003 m. iš karo prievolei administruoti skirtų lėšų 15 800 apmokėjo SP UAB „Šalčininkų autobusų parkas“ už kitas

transporto paslaugas, nesusijusias su karo prievole. Iš jų 2003-03-19 pavedimu Nr. 156 5 325,22 Lt buvo apmokėta už autobusų ir mikroautobusų paslaugas rajono gyventojų atvežimui iš tolimų kaimų savivaldybių tarybų ir Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų dieną (2002-12-22).

Pateikti pavyzdžiai rodo, kad dalis karo prievolės administravimui skirtų lėšų savivaldybėse naudojamos ne pagal valstybės biudžeto dotacijos tikslinę paskirtį.

Audito rezultatai rodo, kad baigiantis finansiniams metams nemaža tikslinės dotacijos dalis (27,6 proc.) naudojama ne pagal tikslinę paskirtį ir yra naudojama kitoms savivaldybės reikmėms finansuoti. Lietuvos Respublikos 2003 metų Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas numatė, kad nepanaudotos specialios tikslinės dotacijos valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti sumos gali būti naudojamos bendroms savivaldybių biudžetų reikmėms finansuoti, pirmiausia – įsiskolinimams dengti. Tai, auditorių nuomone, sudarė sąlygas valstybės biudžeto tikslines dotacijas naudoti ne pagal jų paskirtį ir nepilnai atlikti valstybės savivaldybėms perduotą karo prievolės administravimo funkciją.

KARO PRIEVLĖS ADMINISTRAVIMAS KARO PRIEVLĖS CENTRUOSE

Karo prievolės centrų ir jų padalinių (teritorinių skyrių), pagrindinis uždavinys – užtikrinti karo prievolės įgyvendinimą regione. KPC, vykdydami KPAT patvirtintas pašaukimo į karinę tarnybą užduotis naudoja savo veikloje personalą ir kitus išteklius, kuriuos tarp centrų paskirsto tarnyba. Tarnyba šaukiamųjų administravimui išteklių poreikį skaičiuoja pagal šaukiamųjų skaičių, tenkantį vienam teritorinio skyriaus darbuotojui, kuris yra lygus 2625 šaukiamųjų.²

Audito metu buvo analizuota, ar racionaliai paskirstytas karo prievolės centrų TS, administruojančių karo prievolę atskirose savivaldybėse personalas. Analizuojant centrų TS personalo paskirstymą naudotas analogiškas išteklių poreikio nustatymui santykinis rodiklis – statistinis šaukiamųjų skaičius tenkantis vienam skyriaus darbuotojui. Audito metu nustatyta, kad 2003 m. statistinis šaukiamųjų skaičius, tenkantis vienam TS darbuotojui svyravo nuo 664 iki 2 797 (11 priedas). Atlikta statistinė analizė rodo, kad dažniausiai vienam TS darbuotojui vidutiniškai tenka nuo 800 iki 1 800 šaukiamųjų, t.y. šaukiamųjų skaičius vienam TS darbuotojui yra mažesnis, lyginant su normatyviniu šaukiamųjų skaičiumi, kuris naudojamas skaičiuojant išteklių poreikį. Atlikta statistinė analizė rodo, kad TS darbo krūvis pagal statistinį šaukiamųjų skaičių yra netolygus (12 priedas).

Pvz. 2003 m. Druskininkų TS – 3 darbuotojai administruoja tik 1 934 šaukiamuosius.

2003 m. Širvintų TS – 2 darbuotojai administruoja 1 528 šaukiamuosius.

Auditorių nuomone buvo rizika, kad ištekliai TS 2003 m. buvo naudojami neracionaliai.

² Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos 2004-07-05 raštas Nr. 12-01-11-3959

Tarnybos viršininko teigimu, TS suformuoti su minimaliausiu 2 darbuotojų skaičiumi, kad kiekvieną darbo dieną piliečiams būtų prieinamos karo prievolės administravimo tarnybos paslaugos, kurios susietos ne tik su šaukimu į privalomąją karo tarnybą.

Karo prievolės administravimo tarnyba informavo, kad 2004 m. TS darbuotojų pasiskirstymas yra pakoreguotas - Druskininkų, Varėnos ir Lazdijų TS.

AUDITO IŠVADOS

1. Valstybinė (savivaldybėms perduota) funkcija – dalyvavimas atrenkant šauktinius į karo tarnybą, vykdoma nepilnai, o valstybės biudžeto specialios tikslinės dotacijos lėšos naudojamos neefektyviai, nes:
 - atskirose savivaldybėse karo prievolei administruoti neįsteigtas numatytas tarnautojų karo prievolei administruoti pareigybių skaičius;
 - atskirose savivaldybėse tarnautojai karo prievolei administruoti vykdo su karo prievole nesusijusias užduotis;
 - atskirose savivaldybėse nevedama jos teritorijoje gyvenančių ikišauktinių ir šauktinių apskaita;
 - atskirose savivaldybėse dubliuojamos savivaldybių ir Regioninių karo prievolės centrų Teritorinių skyrių funkcijos, tvarkant šaukiamųjų asmens bylas;
 - atskirose savivaldybėse šauktinių atrankos komisijos suformuotos ir jų veikla reglamentuota neatsižvelgiant į teisės aktų reikalavimus;
 - atskirose savivaldybėse visiškai nevykdoma joms priskirta funkcija – kviesti šauktinius į atrankos komisijos posėdžius;
 - atskirose savivaldybėse specialios tikslinės dotacijos karo prievolei administruoti lėšos naudojamos ne pagal tikslinę paskirtį;
 - savivaldybėse nėra vieningos praktikos tvirtinant ir paskirstant specialią tikslinę dotaciją perduotai valstybinei funkcijai atlikti;
 - specialios tikslinės dotacijos suma, tenkanti vienam savivaldybių atrinktam šauktiniui yra vidutiniškai 35 proc. didesnė, nei faktinės savivaldybės sąnaudos.
2. Administracinių ir baudžiamųjų priemonių taikymo praktika pilnai neužtikrina karo prievolės atlikimą.
3. Karo prievolės administravimo tarnybos Regioninių centrų teritorinių skyrių ir savivaldybių administracijos tarnautojų karo prievolei administruoti vykdomos funkcijos dėl nepakankamo teisinio reglamentavimo, atskirais atvejais dubliuojamos, dėl ko yra rizika, kad lėšos karo prievolei administruoti naudojamos neefektyviai.

4. Netaupiai naudojamos valstybės biudžeto lėšos mokant šauktiniams maistpinigius ir dienpinigius, kai šaukiamieji tiriami ambulatoriškai sveikatos priežiūros įstaigose.

REKOMENDACIJOS

Siekiant taupaus ir efektyvaus valstybės išteklių naudojimo administruojant karo prievolę, siūlome:

Lietuvos Respublikos Vyriausybei:

1. Išanalizuoti galimybę parengti valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų valstybinėms funkcijoms (perduotoms savivaldybėms) naudojimo savivaldybėse tvarką arba atitinkamai tikslinti Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 3 str. nuostatas.

Krašto apsaugos ministerijai:

1. Parengti teisės aktų, reglamentuojančių karo prievolės administravimą, pataisas, siekiant išvengti karo prievolės administravimo dalyvių funkcijų dubliavimosi.
2. Siekiant taupaus valstybės biudžeto lėšų naudojimo, išnagrinėti 2000 m. lapkričio 24 d. Krašto apsaugos ministro įsakymu Nr.1371 patvirtintos šauktinių aprūpinimo tvarkos tikslinimo galimybę.

Veiklos audito 4-ojo departamento

Direktorė

B. Buzienė

Vyriausiasis valstybinis

auditorius

J. Maliejus

Su ataskaita susipažinau:

Karo prievolės administravimo

Tarnybos prie KAM viršininkas

J. Andriškevičius